

TUTKIMUSRAPORTTI
LAILILA, VANHATALA

Kaivaus 15.-28.9.2003

Kaisa Lehtonen
Museovirasto, arkeologian osasto
2003

SISÄLLYSLUETTELO	1	
ARKISTOTIEDOT	2	
1. JOHDANTO	3	
2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ	3	
3. TUTKIMUSHISTORIA	4	
4. MITTAUS-, KAIVAUUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT	4	
4.1. Kiinnitykset ja korkeus m mpy	4	
4.2. Kaivaminen	5	
4.3. Dokumentointi ja luettelointi	5	
5. HAVAINNOT KOEKUOPISTA	6	
5.1. Alue A	6	
5.2. Alue B	6	
5.3. Alue C	6	
5.4. Alue D	7	
6. HAVAINNOT RÖYKKIÖN ALUEELTA	7	
6.1. Yleistä	7	
6.2. Rakenteet ja kulttuurikerros	8	
6.3. Löydöt	8	
7. YHTEENVETO JA LOPPUPÄÄTELMÄT	9	
LIITE 1	Luettelo raporttiin liittyvistä kartoista	11
LIITE 2	Luettelo raporttiin liittyvistä mustavalkonegatiiveista	12
LIITE 3	Luettelo raporttiin liittyvistä diapositiiveista	14
LIITE 4	Ote peruskartasta 1131 11 LAITILA, MK 1:20 000	16
LIITE 5	Ote kaavakartasta, MK 1:1000	17
LIITE 6	Ote vanhasta pohjakartasta, MK 1:1000	18
LIITE 7	Kartta Hannu Kotivuoren vuonna 1982 tutkimasta alueesta, MK 1:20 000	19
LIITE 8	Koekuopat ja niiden numerointi, MK 1:5000	20
LIITE 9	Selvitys löytöjen luetteloinnissa ja dokumentoinnissa käytetystä ruutujaosta	21

VALOKUVALIITTEET

KARTTALIITTEET 1-9

ARKISTOTIEDOT

Kohdetiedot

Kohde: LAITILA VANHATALA 1000 00 0177
 Mj-tyyppi: kalmisto/asuinpaikka
 Luokka: II
 Ajoitus: rautakautinen
 Lukumäärä: 1
 Peruskartta: 1131 11 LAITILA
 Yhtenäiskoordinaatit: p=6765370 i=3212408 z=13-20 m mpy
 koekaivausalueen keskikoordinaatit
 p=6765339 i=3212390 z=15-17m mpy
 röykkiön koordinaatit

Kylä- ja tilatiedot

Kylä: Kaukola
 Tilat: 1) 2:457 Likitalo
 2) 2:458 Vanhatala
 3) 2:477 Sirppula
 4) 2:478 Ennilä
 5) 2:480 Vikilä
 6) 2:481 Tappuri

(Omistaja: Sähköpoltin A. Astila ky
 Osoite: Vasikkahaantie 1
 23800 Laitila -> omistajatiedot jo osin muuttuneet)

Arkistotiedot

Aiemmat tutkimukset: Anna-Liisa Hirviluoto, inventointi 1955, nro 165-166, s. 110-111
 (Hannu Kotivuori, kaivaus 1982; Laitila, Kaukola, Tala)
 (Sirkku Pihlman, inventointi 1994; Laitila, Kaukola, Tala, nro 8.7)

Aiemmat löydöt: Hämeen museo 1211:37 2 keihäänkärkeä, poltettua luuta,
 KM 13730 epämääräinen rautaesine
 rautakirves, kuutiokivi

Kaivaus 2003

Aika: 15.-28.9.2003
 Peruskarttaote: Pk 1131 11 LAITILA
 Löydöt: KM 34006:1-88 (diar. 1.10.2003)
 Negatiivit: 129931-129976
 Diat: 52096-52146

Nehryf K667 24.9.2004

1. JOHDANTO

Museoviraston arkeologian osasto suoritti Laitilan Vanhatala –nimisellä rautakautisella muinaisjäännösalueella kahden viikon mittaiset koekaivaukset ajalla 15.-28.9.2003. Kaivaukset Vanhatalassa liittyivät omakotitaloalueella (korttelialue 338) suunnitteilla olevaan rakennushankkeeseen. Alueelle on kaavoitettu 6 omakotitonttia (ks. liitekartta 5).

Vanhatala sijaitsee Sirppujoen rannalla, Laitilan kirkolta n. 1,5 km pohjoiseen. Koska Vanhatalan asuinrakennuksen välittömästä läheisyydestä on 1920-luvulla löytynyt matalasta kiven- ja maansekaisesta röykkiöstä kaksi keihäänkärkeä, palanutta luuta ja jokin epämääräinen rautaesine, katsottiin koekaivaukset paikalla välttämättömiksi ennen rakennustöiden aloittamista. Koekaivauksen tarkoituksena oli rajata muinaisjäännöksen alue mahdollisimman tarkasti, määrittää sen säilymisaste sekä se muinaisjäännösalue, jonka rakentaminen mahdollisesti tulisi edellyttämään jatkotutkimuksia.

Kaivauksen johtajana toimi FM Kaisa Lehtonen, piirtäjänä FM Jouko Pukkila ja tutkimusavustajana FM Marja Anttila. Kaivajina olivat Anne Alasmaa, Susanna Aarva, Sami Raninen, Hanna-Leena Salminen, Kai Salonen ja Heidi Viljanen. Kaivausten jälkityöt toteutettiin Laitilan Untamalan Arkeologiakeskuksessa. Kaivausten kustannuksista vastasi Sähköpoltin A. Astila ky.

2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

Vanhatala sijaitsee Laitilan keskustasta n. 1,5 km pohjoiseen, Soukasiin johtava tien pohjoispuolella, Sirppujoen kaakkoisrannalla ja entisen Valkojärven itärannalla. Alue on luoteeseen ja lounaaseen, Sirppujokeen viettävää rinnettä ja se sijaitsee Soukaistentien ja Kostiaistentien välissä. Nykyinen Kostiaistentie on aiemmin ollut vanha Laitilasta Raumalle kulkeva maantie ja tällä kohdalla Sirppujoen rannassa on vielä nykyisinkin nähtävissä joen ylittäneen vanhan kivisillan jäännökset.

Tutkimusalue on vanhaa talon pihapiiriä ja puutarhaa. Asuinrakennuksen lisäksi tontilla on ollut useita piha- ja ulkorakennuksia, jotka ovat kaikki nyttemmin purettu pois. Kaivausten alkaessa rakennuksen perustat olivat vain vaivoin havaittavissa rehevän puutarhakasvillisuuden seasta. Rakennukset ovat sijainneet pääosin mäkialueen päällä alueen koillisosassa tai suhteellisen tasaisella terassilla Sirppujoen rannassa (ks. liitekartta 6).

Soukaistentielle ja Sirppujokeen laskevilla rinteillä on havaittavissa useita eri korkeudella sijaitsevia terasseja, joilla pienet kasvimaat ja perunapellot ovat sijainneet. Alueen luoteisosan kulmaus on varsin matalaa, nykyisin kokonaan heinittynyttä aluetta, jonne myös Valkojärven jokakeväiset tulvat ovat aiemmin mitä ilmeisemmin ulottuneet.

Alueella kasvaa tyypillistä vanhaa puutarhakasvillisuutta, mm. sireenipensaita, villiintynyttä punaista viinimarjaa, omena- ja luumupuuta. Puutarhaa ja kasvimaita ei todennäköisesti ole hoidettu enää vuosikymmeniin, joten ennen tutkimuksia alue olikin kasvillisuudeltaan erittäin rehevää ja täysin villiintynyttä. Alueella kasvoi miehenmittaista ruohoa, vadelmaa ja horsmaa. Liitekartassa 6 näkyvät kärrypolut olivat kasvaneet kutakuinkin umpeen, eikä niitä voinut enää maastossa juurikaan havaita.

3. TUTKIMUSHISTORIA

Vanhatalan asuinrakennuksen nurkasta noin 2-3 m pohjoiseen on 1920-luvun alkupuolella löytynyt kaksi vanhemmalle rautakaudelle ajoittuvaa keihäänkärkeä, palanutta luuta ja jokin rautaesine. Esineet löysi maanviljelijä Vihtori Aaltonen sähköpylvästä pystyttäessään. Aaltosen kertomuksen mukaan esineet löytyivät hyvin matalasta pienestä rauniosta ison kiven alta. Edellä mainitusta rauniosta n. 2 m länteen sijaitsi toinen hyvin matala ja nurmettu kumpu, jonka koko oli 3 x 3,9 x 0,2 m. Hirviluodon inventointikertomuksessa vuodelta 1955 kyseiset rauniot on luetteloitu numeroilla 165-166 (s. 110-111). Ilmeisesti ensin mainittua rauniota ei enää ollut jäljellä Hirviluodon käydessä paikalla v. 1955.

Alueelta tai sen lähiympäristöstä on löytynyt myös merovinki- ja viikinkiaikainen rautakirves (KM 13730:2) ja hiekkakivestä tehty kuutiokivi (KM 13730:1). Kuutiokiven maanviljelijä Aaltonen oli löytänyt v. 1955 talonsa länsipuolella olevalta pellolta, 70 m talon alapuolelta, mäenrinteestä. Rautakirveen löytötiedot ovat vaatimattomat; löytöpaikaksi mainitaan ainoastaan Sirppujoen ranta Kostiaisten kylässä ja löytäjänä on edelleen Vihtori Aaltonen.

Arkeologisia tutkimuksia ei Vanhatalan alueella ole aikaisemmin suoritettu, mutta vuonna 1982 Hannu Kotivuori kaivoi Hirviluodon määrittämällä muinaisjäännösalueella Vanhatalasta n. 150 m etelään, Laitilan keskustasta Soukaisiin vievän maantien SW-puolella (ks. liitekartta 7). Tällä alueella Hirviluoto on luetteloinut 7 matalaa maan- ja kivensekaista röykkiötä (inventointinumerot 167-173, s.111-114), jotka ovat samantyyppisiä kuin Vanhatalan kaksi mahdollista röykkiötä. Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä sekä nyt kyseessä oleva alue että Kotivuoren kaivausalue kulkevat samalla nimellä Tala.

Myös Kotivuoren kaivaukset vuonna 1982 liittyivät asuintalojen rakentamiseen. Alueelle kaivettiin 40 neliömetrin laajuista koekuoppaa ja kolme 2-4 m pitkää profiiliojaa. Kaivauksissa tuli esiin laajoja osin luonnon osin ihmisen muodostamia kumpareita sekä rautakautiseen rakennukseen ja raudansulatukseen viittaavia jäännöksiä. Löytöinä kaivauksissa saatiin rautakautista keramiikkaa, savitiivistettä ja rautakuonaa.

4. MITTAUS-, KAIVAUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT

4.1. Kiinnitykset ja korkeus m mpy

Tutkimusalueelle luotiin 4 erillistä kaivausaluetta: A, B, C ja D. Ennen kaivausten alkua oli Laitilan kaupungin mittausosaston toimesta käyty paikalla mittaamassa tonttien rajapyykit paikoilleen. Koeruudut ja kaivausalueet kiinnitettiin näiden rajapyykkien mukaan, joilla oli siis olemassa tarkat koordinaatit. Siten alueelle muodostui 4 toisistaan erillistä koordinaatistoa; menetelmä katsottiinärkevimmäksi, koska näin koekuopat saatiin jälkityövaiheessa tarkasti paikoilleen. Lisäksi alue oli pinta-alaltaan varsin laaja ja korkeussuhteiltaan hyvin vaihteleva, joten yhtenäisen koordinaatiston luominen alueelle olisi ollut varsin työlästä ja aikaa vievää.

Korkeuskiintopisteenä käytettiin kaivausalueelle Laitilan kaupungin mittausosaston toimesta siirrettyä korkeuskiintopistettä, jonka korkeus merenpinnasta oli 19,83

(rajapyykki 13). Vaaituskoneella ei ollut kiinteää paikkaa, vaan sitä siirrettiin tarpeen mukaan ja kenttädokumentteihin laskettiin ja merkittiin suoraan absoluuttiset korkeudet.

4.2. Kaivaminen

Ennen koekuoppien sijoittamista maastoon Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön Porin työryhmä kävi paikalla poistamassa alueella korkeana kasvavaa kasvillisuutta. Alueelle avattiin yhteensä 30 kpl 1 x 1 metrin suuruista koekuoppaa, 7 koepistoa, yksi n. 5,5 m²:n suuruinen koekaista sekä n. 24 m²:n suuruinen rökkiökaivausalue alueen lounaisosassa. Kaikkiaan kaivauksissa tutkittiin siis n. 60 m². Koeruutujen numeroinnit ilmenevät liitekartasta 8.

Kaivuuvälineenä käytettiin sekä lapiota että lastaa. Maaperä alueella oli pääasiassa kovaa ja erittäin tiiviisti pakkautunutta moreeni-, sora- tai moromaata, joten kaivaminen osoittautui fyysisesti erittäin raskaaksi. Myös löytöjen, varsinkin keramiikan palojen, erottaminen karkeasta sora-/moromaasta osoittautui erittäin vaikeaksi. Koeruuduissa maata ei juurikaan seulottu, mutta rökkiöalueella sekä tutkimusalueen A koekaistassa kaikki kaivettu maa myös seulottiin. Seulana käytettiin Craftmer Tools Oy:n valmistamaa pöytämallista seulaa. Seulaverkon koot olivat 4 ja 6 mm. Kaivausten lopuksi rökkiökaivausalue ja valtaosa koekuopista peitettiin.

4.3. Dokumentointi ja luettelointi

Koska koeruudut osoittautuivat löydöttömiksi, dokumentoitiin koeruudut pääasiassa sanallisesti niitä varten luotuun kaavakkeeseen. Rökkiöalue jouduttiin suurten kivien vuoksi kaivamaan varsin pienissä osissa, osin ruutu kerrallaan, mikä haittasi ja varmasti myös heikensi dokumentoinnin tasoa. Rökkiön eri kivikerrokset valokuvattiin ja piirrettiin. Jälkityövaiheessa pirstaleiset kartat pyrittiin yhdistämään korkeuslukemien perusteella yhtenäisiksi tasoiksi.

Pääsääntönä oli, että kaivettaessa otettiin talteen kaikki selvästi esihistoriallisina pidettävät löydöt. Koeruutujen kohdalla selvästi myöhäisemmät löydöt kirjattiin koeruutukohtaisiin muistiinpanoihin, mutta niitä ei juurikaan otettu talteen. Rökkiöstä myös historiallisen ajan löydöt otettiin talteen, mutta jälkityövaiheessa niitä ei luetteloitu. Koska rökkiön kaivauksissa jouduttiin käyttämään varsin poikkeuksellista ruutujakoa (ks. kappale 6.1.), on selvyuden vuoksi löytöjen luetteloinnissa ja dokumentoinnissa käytetty ruutujako esitetty vielä liitteessä 9.

5. HAVAINNOT KOEKUOPISTA

5.1. Alue A

Alueen A peruslinja vedettiin mäkialueen päälle. Alueelle kaivettiin yhteensä 12 koekuoppaa (koekuopat 14-25, ks. liitekartta 8). Lisäksi alueen pohjoisreunaan, aivan Kostiaistentien reunaan avattiin n. 5,5 m²:n laajuinen koekaista. Koekaista avattiin, koska tietä reunustavan pensaskasvillisuuden alla oli näkyvissä epämääräistä kivikkoa, jossa erottui vanha sähköpylvään paikka.

Koekaistaa laajennettiin pitkälti puuston ja pensaskasvillisuuden ehdoilla, joten loppujen lopuksi koekaistasta tuli varsin epämääräisen muotoinen ja kokoinen. Koekaistasta paljastui erittäin runsaasti kiviä, mutta mitään selvää rakennetta ei paikalla voitu havaita. Kivien välissä ja lomassa oli valtava määrä vanhasta asutuksesta kertovaa rojua ja tavaraa, joka oli paikalle joko varta vasten kasattu tai vain aikojen kuluessa kerääntynyt.

Mielenkiintoisin löytö oli pronssinen rengas (KM 34006:4), joka saattaa olla peräisin pronssiketjusta. Muutoin löytöinä saatiin runsaasti modernia löydöstöä: punasavi-keramiikkaa, lasia (pullo-, ikkuna- ja astialasia), fajanssia, posliinia, piitä, rautanauloja, rauta- ja metalliesineiden katkelmia, luita (sekä palanutta että palamatonta), tiiltä, salaojaputken kappaleita, proppuja, pullonkorkkeja, muovivaatteita ym. Edellä lueteltua löytöaineistoa saatiin vaihtelevasti kaikista tutkimusalueen koekuopista. Koekaistan löydöistä mainittakoon vielä huonokuntoinen venäläinen kopeekka, jota ei luetteloidu. Sen sijaan koekaistasta luetteloidtiin esimerkinomaisesti joitakin palaneen savien kappaleita.

Koekuopat 21-25 kaivettiin alueen eteläosassa sijaitsevalle mäennyppylälle, joka sijaintinsa puolesta oli lämmintä lounaaseen laskevaa rinnettä ja siten potentiaalista muinaisjäännösalueutta. Maaperä paikalla osoittautui kuitenkin varsin karkeahkoksi soraksi ja rapakiveksi, eikä mitään muinaisjäännökseen viittaavaa voitu näissä koekuopissa havaita.

5.2. Alue B

Kaivaukset aloitettiin alueelta B, joka koekuopitettiin varsin tiheästi, koska ennakkoletuksena oli, että mahdollinen muinaisjäännös olisi sijainnut nimenomaan tällä alueella. Kaavaluonnoksessa sm-määräys oli merkitty nimenomaan tonttien 5 ja 6 rajalle. Hirviluodon mukaan Vanhatalan talon pohjoispuolella on ollut kaksi kumpareta: toinen Talan talon nurkasta 2-3 m pohjoiseen ja toinen siitä n. 2 m länteen. Koekuopituksessa pyrkimyksenä oli nimenomaan näiden kumpareiden paikallistaminen.

Alueen B peruslinja vedettiin Vanhatalan entisen asuinrakennuksen pohjoispuolelle, pohjoiseen, Sirppujokeen laskevalle rinteelle. Vanhatalan asuinrakennuksen sijainti ilmenee liitekartasta 6. Alueelle kaivettiin yhteensä 13 koekuoppaa (koekuopat 1-13, ks. liitekartta 8). Ainoa kuvaukseen sopiva mahdollinen kumpare sijaitsi rinteessä olevan suurehkon pihlajapuun alla. Kysymyksessä oli vain aavistuksen ympäristöstään koholla oleva turpeen peittämä kumpare. Pihlajapuun alle avattiin yhteensä n. 3 m²:n laajuinen alue (koekuopat 6-8), mutta mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei löydetty. Sen sijaan kohdasta löytyi vanhan sähköpylvään perustuksen jäännökset.

Toinen vanha sähköpylvään paikka löytyi koeruuduista 12-13, jotka mittauksen ja kartta-analyysin perusteella sijoittuvat Talan talon nurkasta juuri 2-3 m pohjoiseen. Mahdollisesti kysymyksessä on juuri aiemmin mainittu Vihtori Aaltosen kaivama sähköpylvään paikka. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalta ei kuitenkaan löydetty.

Maaperä alueella B oli erittäin kovaa ja vaikeasti kaivettavaa, osin hiekansekaista osin savensekaista sora-, moreeni- ja moromaata. Ylempänä maa oli hienojakoisempaa muuttuen alaspäin mentäessä suurijakoisemmaksi ja vaaleammaksi. Koekuoppien perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että alueella B sijainneet mahdolliset muinaisjäännökset ovat myöhemmän maankäytön yhteydessä tuhoutuneet.

5.3. Alue C

Alueen C peruslinja vedettiin alueen lounaisosassa sijaitsevan vanhan perunapellon poikki. Alueelle kaivettiin 3 koekuoppaa (koekuopat 26-28) ja joitakin koepistoja. Koekuoppa 26 tehtiin pellon keskellä olevalle pienehkölle töppäreelle, mutta mitään esihistorialliseen viittaavaa ei tästäkään tullut esiin.

Vajaa 10 m Soukaistentieltä pohjoiseen havaittiin alueen maastokartoituksessa suurista kivistä muodostunut rökkiökivikko, jonka päällä kasvoi vanhaa, huonokuntoista katajaa ja heinää. Paikallisten asukkaiden mukaan kivet ovat viereiseltä perunapelloilta paikalle nostettuja. Osa kivistä oli kuitenkin selvästi niin suuria, ettei niitä ole pystytty ihmiskäsin liikuttelemaan ja ne saattavatkin olla luontaisia. Rökkiö sidottiin samaan koordinaatistoon tutkimusalueen C koeruutujen kanssa. Rökkiöstä tehtyjä havaintoja käsitellään tarkemmin kappaleessa 6.

5.4. Alue D

Alue D sijaitsi tutkimusalueen luoteisosassa; alueella, johon myös Valkojärven joki-keväiset tulvat ovat ilmeisesti ulottuneet. Suurimmaksi osaksi alue on vanhaa heinittynyttä peltomaata. Lisäksi alueella on joidenkin paikkakuntalaisten mukaan sijainnut talon vanhin päärakennus (Sirppujokeen nähden poikittain) ja alue vaikuttiinkin siinä määrin myllättyä, että tälle alueelle kaivettiin vain kaksi koekuoppaa (koekuopat 29-30). Koeruuduista ei tullut mitään esihistorialliseen viittaavaa.

6. HAVAINNOT RÖYKKIÖN ALUEELTA

6.1. Yleistä

Kaivausten alkuvaiheessa tutkimusalueen lounaiskulmassa, alueella C, sijainnut rökkiömäinen kivikko muistutti ulkoisesti lähinnä peltorauniota. Rökkiö muodostui noin 12:sta maan päälle näkyvästä suurehkosta kivistä, joista mahdollisesti rakennelman kaksi itäisintä ja suurinta maakiveä olivat paikoillaan luontaisesti. Rökkiön laajuus ennen kaivauksia oli noin 6 x 5 metriä.

Suurten kivien vuoksi rökkiön paalutus muodostui erittäin vaikeaksi; koekuoppia haluttiin tehdä myös rökkiön keskelle suurten kivien väleihin. Tällöin koordinaatiston luomisessa jouduttiin x-koordinaatin osalta turvautumaan puolikkaisiin metrilukuihin, mikä myöhemmin dokumentointi- ja jälkityövaiheessa tuotti erittäin suuria ongelmia. Selvyyden vuoksi on liitteessä 9 esitetty rökkiön dokumentoinnissa ja luetteloinnissa käytetty koordinaatisto kaavakuvana.

Rökkiöön avattiin aluksi 3 koekuoppaa, joita varsin pian laajennettiin suuremmiksi. Koska rökkiöön kaivetut koekuopat vaikuttivat täysin löydöttömiltä, kaivettiin ne heti pohjaan asti. Koekuopista tuli esiin runsaasti kiviä, mutta löytöjen ja selvän nokimaan puuttuessa sekä jo luontaisesti erittäin kivisen maaperän perusteella ei näitä kiveyksiä piirretty, vaan ne vain valokuvattiin. Ensimmäinen keramiikan pala löytyi aivan koeruudun 287,5/310 pohjasta, kun rökkiön alueella oli kaivettu jo lähes 7 m². Löydön jälkeen rökkiö paalutettiin kokonaisuudessaan ja kohdetta alettiin kaivaa ikään kuin

tasokaivausalueena. Koska ensimmäinen löytö oli seuralöytö, päädyttiin siihen, että kaikki röykkiöstä kaivettu maa myös seulottiin. Samoin jo kaivettu maa jätemaakasoista seulottiin.

Koska kiviä ei kaivajien turvallisuuden vuoksi voitu ihmisvoimin kantaa pois paikoiltaan, edettiin kaivamisessa siten, että kivi kerrallaan kieritettiin pois paikoiltaan. Tällöin sekä kaivaminen että dokumentointi oli erittäin pirstaleista ja kokonaiskuvan saaminen kivikerroksista oli erittäin vaikeaa.

6.2. Rakenteet ja kulttuurikerros

Kaivausten perusteella vaikutti siltä, että suuret kivet on nostettu alkuperäisen turvekerroksen päälle, jolloin ne eivät välttämättä kuulu rautakautiseen rakenteeseen. Toinen mahdollisuus on, että kivikon ytimen muodostaa rautakautinen röykkiö, jonka päälle tai viereen on myöhempinä aikoina kannettu lisää kiviä.

Heti turvekerroksen alta, suurten kivien alta ja ympäriltä, paljastui suhteellisen tasakokoisista, pienistä kivistä ladottu tiheä kiveys, joka oli selvästi ihmistekoinen. Kaivausalueen itäreunassa, ruuduissa 288,5/311-308, sekä kaivausalueen pohjoisosassa, ruuduissa 287,5-289,5/307-306, voitiin havaita selkeä yhtenäinen kiveys ainakin kahdessa kerroksessa. Aivan kaivausalueen koillisimmassa nurkassa, ruuduissa 289,5/307-306, kivikerroksia oli kolme.

Kiveys oli tihein ja yhtenäisin juuri edellä mainituissa ruuduissa. Röykkiön keskialue jouduttiin suurten kivien vuoksi kaivamaan niin pirstaleisena, että tämän alueen kivikerroksia on vaikea yhdistää toisiinsa ja siten saada tarkkaa kokonaiskäsitystä keskiosan kiveyksestä ja sen paksuudesta. Myös suurten kivien vieritys pois paikoiltaan liikutteli varmaan alla olevia pienempiä kiviä. Joka tapauksessa voidaan pitää varmana, että kiveystä oli paikoin tiheämpänä paikoin harvempana koko kaivausalueella eli n. 24 m²:n suuruisella alueella. Kivet olivat jonkin verran rapautuneita, mutta koska kyseessä on rapakivialue, on mahdoton sanoa, ovatko kivet olleet tullessa vaiko rapautuneet luonnollisesti.

Kivien välissä oleva maa oli tummaa humuspitoista multamaista hienojakoista maata. Siinä ei ollut selvästi nokea tai hiiltä, mutta sitä voisi ehkä parhaiten luonnehtia "tuhkaiseksi". Kivikerrosten alla oleva tumma maa jakaantui ikään kuin kahteen osaan: ylemmässä osassa (paksuus n. 20-25 cm) oli selvästi jonkin verran sekoittunutta maata ja siinä oli myös resenttejä löytöjä. Tämän alla oli vielä aavistuksen verran tummempaa maata kuin edellä ja vaikutti siltä, että tätä kerrosta voitaisiin luonnehtia kutakuinkin koskemattomana kulttuurikerroksena. Tämän tummimman kerroksen alta alkoi puhdas, koskematon soramaa.

6.3. Löydöt

Rautakautisten löytöjen lisäksi kiveyksestä saatiin koko ajan myös selvästi nuorempaa löydöstä, kuten lasin paloja, punasavikeramiikkaa, isohkoja palamattomia luun paloja jne. Koska kivikerroksia voidaan epäilemättä pitää rautakautisena muinaisjäännöksenä, on tämä selvästi nuorempi löydöstö todennäköisesti tipahdellut kivien lomasta kivikerrokseen.

Löytöinä röykkiöstä saatiin tarkemmin ajoittamatonta rautakautista yleiskeramiikkaa, josta valtaosa on pikemminkin pieniä keramiikan muruja. Joukossa on myös muutamia naarmupintaisia paloja, jotka voidaan luokitella Morbyn keramiikaksi (esim. KM 34006:39-40) ja jotka siten ajoittuvat aivan rautakauden alkupuolelle. Muita löytöjä olivat lasimassahelmi (KM 34006:78), savihelmi (KM 34006:63), hioinkiven katkelma (KM 34006:64) ja kolmeen osaan hajonneet kuolaimet (KM 34006:6, 29, 33). Viimeksi mainittujen kohdalla ei ole varmuutta siitä, ajoittuvatko ne rautakaudelle. Kuolaimet löytyivät kaivausalueen koillisnurkasta 1. kivikerroksen ylä- ja alapuolelta eli löytökontekstinsa puolesta ne voivat ajoittua rautakauteen.

Lisäksi luetteloitiin joitakin piin paloja, muutamia kvartsin paloja, muutamia epämääräisiä palaneen saven tai tiilen paloja sekä palanutta luuta. Palaneesta luusta on varsin vaikea sanoa, onko se esihistoriallista vaiko myöhäisempää. Luun paloista luetteloitiin sellaiset palat, joita voidaan löytöyhteytensä puolesta pitää mahdollisesti rautakautisina.

7. YHTEENVETO JA LOPPUPÄÄTELMÄT

Museoviraston suorittamissa koekaivauksissa Laitilan Vanhatalassa tutkittiin yhteensä n. 60 m². Kokonaisuudessaan tutkimusalue vaikutti ennen kaivausten alkua varsin myllättyltä ja onkin todennäköistä, että myöhempi asutus on kutakuinkin tuhonnut alueella mahdollisesti sijainneet muinaisjännökset. Rautakautiseksi muinaisjännökseksi varmistui alueen lounaisreunassa Soukaistentien varrella, entisen perunapellon laidassa sijaitseva röykkiömäinen rakennelma.

Kysymyksessä on ympäristöstään hieman koholla oleva kumpare, jonka päälle oli ainakin osaksi nostettu viereiseltä perunapelloilta isoja kivenlohkareita. Suurten kivien alta ja ympäriltä paljastui tiivis, suhteellisen pienistä kivistä ladottu tasainen kiveys, joka oli selvästi ihmistekoinen. Kiveys muodostui 2-3 kivikerroksesta. Maa kivien väleissä oli tummaa, humuspitoista, jonkin verran nokeentunutta, mutta varsin sekoittunutta puutarhamultamaista maa-ainesta.

Löytöinä kiveyksestä saatiin mm. rautakautista keramiikkaa, lasimassahelmi, savihelmi ja kuolaimet. Keramiikka on pääosin tyypillistä rautakautista yleiskeramiikkaa, mutta joukossa on myös muutamia naarmupintaisia paloja, jotka voidaan luokitella Morbyn keramiikaksi ja ajoittaa siten aivan rautakauden alkuun, esiroomalaiselle ajalle. Kuolainten ajoittumisesta rautakaudelle ei ole varmuutta. Rautakautisten löytöjen lisäksi kiveyksestä tuli esiin myös huomattavasti uudempia löytöjä, jotka ovat ilmeisesti aikojen kuluessa tipahdelleet kivien välistä rautakautiseen kerrostumaan.

Kiveyksen funktio ei kaivauksissa varmuudella selvinnyt. Mahdollisesti kysymyksessä on röykkiömäinen kalmistokiveys, joka olisi koottu muutaman suuremman maakiven ympärille. Varsinaista selvää nokea tai hiiltä ei kiveyksestä kuitenkaan tullut juuri esiin; piirre, joka lienee alueen kalmistoille varsin tyypillinen. Toinen tulkintamahdollisuus on, että kiveys liittyy rautakautiseen asuinpaikkaan tai mahdollisesti jopa asumukseen. Kiveyksestä ei kuitenkaan löytynyt savitiivistettä, jota olisi tässä tapauksessa odottanut löytyvän varsin runsaastikin.

Nyt tutkitusta röykkiökivikosta tehdyt havainnut sopivat varsin hyvin Hannu Kotivuoren Soukaistentien lounaispuolella v. 1982 tutkimaan kivensekaiseen kumpuun (mitat: 11 x 5

x 1,2 m): "Röykkiömäisen latomuksen keskikohtaan tehty koekuoppa osoitti maan olevan paikalla hieman nokeentunutta noin 30 cm:n vahvuudelta. Kiveys on tasasuurta (ϕ noin 15 cm) ja tiheään ladottua, mutta mitään löytöjä ei havaittu. Alla oli koskematon soramaa." Erona Kotivuoren kaivamaan kumpareeseen voidaan pitää sitä, että nyt tutkitusta kivirakenteesta saatiin myös selviä rautakaudelle ajoittuvia löytöjä.

Tutkimusten perusteella kiveys jatkunee vielä nyt tuitusta alueesta pohjoiseen, luoteeseen ja länteen. Missään tapauksessa tutkimatta jäänyt alue ei ole kovin laaja: idässä röykkiö rajoittuu perunapeltoon, lännessä tienpenkkaan, pohjoisessa ja luoteessa kaivantoon. Voidaankin olettaa, että säilyneestä muinaisjäännöksestä jäi kaivamatta vain joitakin reunan rippeitä.

Kiveyksestä saatujen löytöjen lisäksi rautakautiseen asutukseen viittaa myös tutkimusalueen pohjoisreunasta, Kostiaistentien varrelta löytynyt pronssinen ketjun rengas. Sen sijaan Vanhatalan asuinrakennuksen pohjoispuolelta ei ennako-odotuksista huolimatta löytynyt mitään muinaisjäännökseen viittaavaa; Vihtori Aaltosen kuvaamat matalat rauniot lienevät kokonaan tuhoutuneita.

Yhteenvetona voidaan kesän 2003 kaivausten perusteella todeta, että nyt tutkimuksen kohteena ollut Vanhatala ja Kotivuoren vuonna 1982 kaivama alue ovat mitä ilmeisemmin muodostaneet laajan yhtenäisen rautakautisen asuinpaikka-alueen, jota nykyisin halkoo maantie jakaen alueen kahtia.

Laitilassa 29.01.2004

Kaisa Lehtonen
FM, kaivauksenjohtaja

LIITE 1. Luettelo raporttiin liittyvistä kartoista

Kartta 1. Yleiskartta, MK 1:500

Kartta 2: Koekuoppien pinta- ja pohjakorkeudet tutkimusalueittain, MK 1:500

Kartta 3: A-alueen koekaista, MK 1:50

Kartta 4: Kaivausalueen pinta- ja pohjakorkeudet, MK 1:50

Kartta 5: Kaivausalueen taso 1, MK 1:50

Kartta 6: Kaivausalueen taso 2, MK 1:50

Kartta 7: Kaivausalueen taso 3, MK 1:50

Kartta 8: Kaivausalueen taso 4, Mk 1:50

Kartta 9: Profiili 286,5-287,5/308, MK10

LIITE 2. Luettelo raporttiin liittyvistä mustavalkonegatiiveista

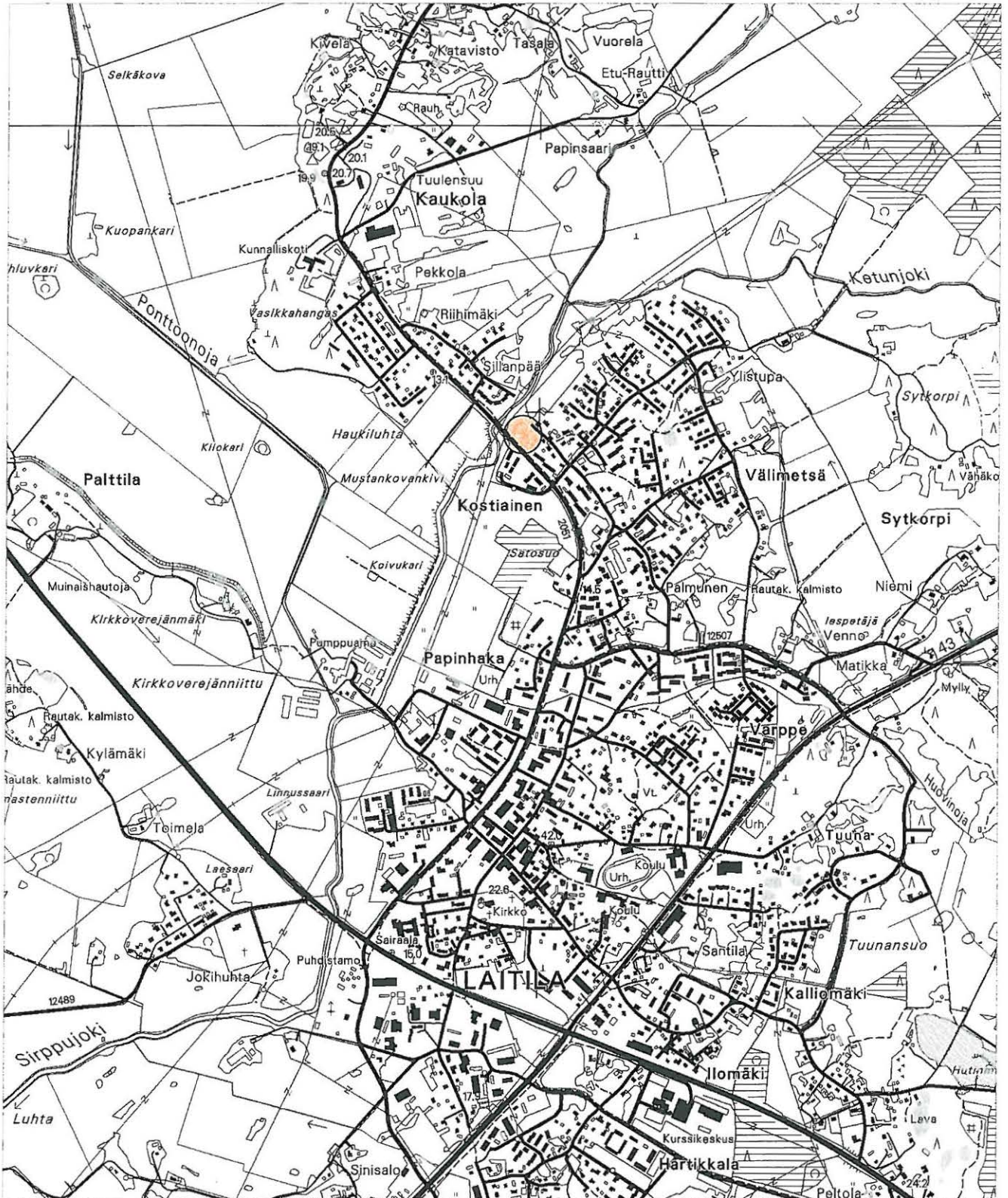
Numero	Kohde	Pvm
129931	Mahdollinen hautakumpare tutkimusalueella B ennen tutkimuksia, kuvattu etelästä.	12.9.
129932	Tutkimusalueella C sijainnut röykkiö ennen kaivauksia, kuvattu idästä.	12.9.
129933	Tutkimusalueella C sijainnut röykkiö ennen kaivauksia, kuvattu kaakosta.	12.9.
129934	Työkuva; tutkimusalue B, kuvattu kaakosta	15.9.
129935	Yleiskuva; tutkimusalue B, kuvattu luoteesta.	15.9.
129936	Sähköpylvään perustuksen jäännökset koeruuduissa 6-7, kuvattu luoteesta.	17.9.
129937	Kostiaistentie; kaivausalue vasemmalla, kuvattu itäkaakosta.	17.9.
129938	Tutkimusalueen luoteisreunaa Sirppujoelta katsottuna, kuvattu lännestä.	17.9.
129939	Sirppujoen ylittäneen vanhan kivisillan jäännöksiä, kuvattu lounaasta.	17.9.
129940	Yleiskuva; tutkimusalue A, kuvattu kaakosta.	17.9.
129941	Työkuva; koekuoppien kaivamista röykkiössä, kuvattu kaakosta	17.9.
129942	Röykkiön kiveystä ruuduissa 286,5/308-307 ja 287,5/308, kuvattu luoteesta.	18.9.
129943	Röykkiön kiveystä ruuduissa 286,5/308-307 ja 287,5/308, kuvattu luoteesta.	18.9.
129944	Röykkiön kiveystä ruuduissa 286,5/308-307 ja 287,5/308, kuvattu lännestä.	18.9.
129945	Ruudun 287,5/310 kiveystä W-profiilissa, kuvattu idästä.	18.9.
129946	Ruutu 286,5/313, kuvattu idästä.	18.9.
129947	Koekaista 203-207/209-213 tutkimusalueella A, kuvattu kaakosta.	18.9.
129948	Koekaista 203-207/209-213 tutkimusalueella A, kuvattu luoteesta.	18.9.
129949	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu idästä.	22.9.
129950	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu luoteesta.	22.9.
129951	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu koillisesta.	22.9.
129952	Ruutujen 286,5/312-311 kiveystä, kuvattu etelästä.	22.9.
129953	Ruutujen 286,5/312-311 kiveystä, kuvattu idästä.	22.9.
129954	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu etelästä.	22.9.
129955	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu etelästä.	22.9.
129956	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu pohjoisesta.	22.9.
129957	Ruutujen 288,5/309-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä ylhäältä.	22.9.
129958	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 2, kuvattu luoteesta.	23.9.
129959	Ruutujen 288,5/309-308 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä ylhäältä.	23.9.
129960	Röykkiö (tasossa 2), kuvattu pohjoisesta.	23.9.
129961	Ruudun 287,5/310 eteläprofiilia, kuvattu pohjoisesta.	23.9.
129962	Ruudun 286,5/308 eteläprofiilia, kuvattu pohjoisesta.	23.9.
129963	Ruutujen 288,5/311-308 pohjataso, kuvattu kaakosta.	23.9.

129964	Röykkiön keskuskivet paikoillaan, kuvattu koillisesta.	23.9.
129965	Kaivausalueen länsireunaa (ruudut 285,5-286,5/309-308), kuvattu koillisesta.	24.9.
129966	Kaivausalueen länsireunaa (ruudut 285,5-286,5/309-308), kuvattu koillisesta.	24.9.
129967	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä.	24.9.
129968	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä.	24.9.
129969	Kiveystä kahden suuren maakiven välissä, kuvattu koillisesta	25.9.
129970	Kuolaimet in situ, kuvattu etelästä.	25.9.
129971	Yleiskuva Soukaistentieltä röykkiölle päin, kuvattu lännestä.	25.9.
129972	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
129973	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
129974	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
129975	Kaivausalueen länsireunaa (ruudut 285,5-286,5/309-308), kuvattu koillisesta.	25.9.
129976	Ruutujen 288,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 3, kuvattu lännestä.	25.9.

LIITE 3. Luettelo raporttiin liittyvistä diapositiiveista

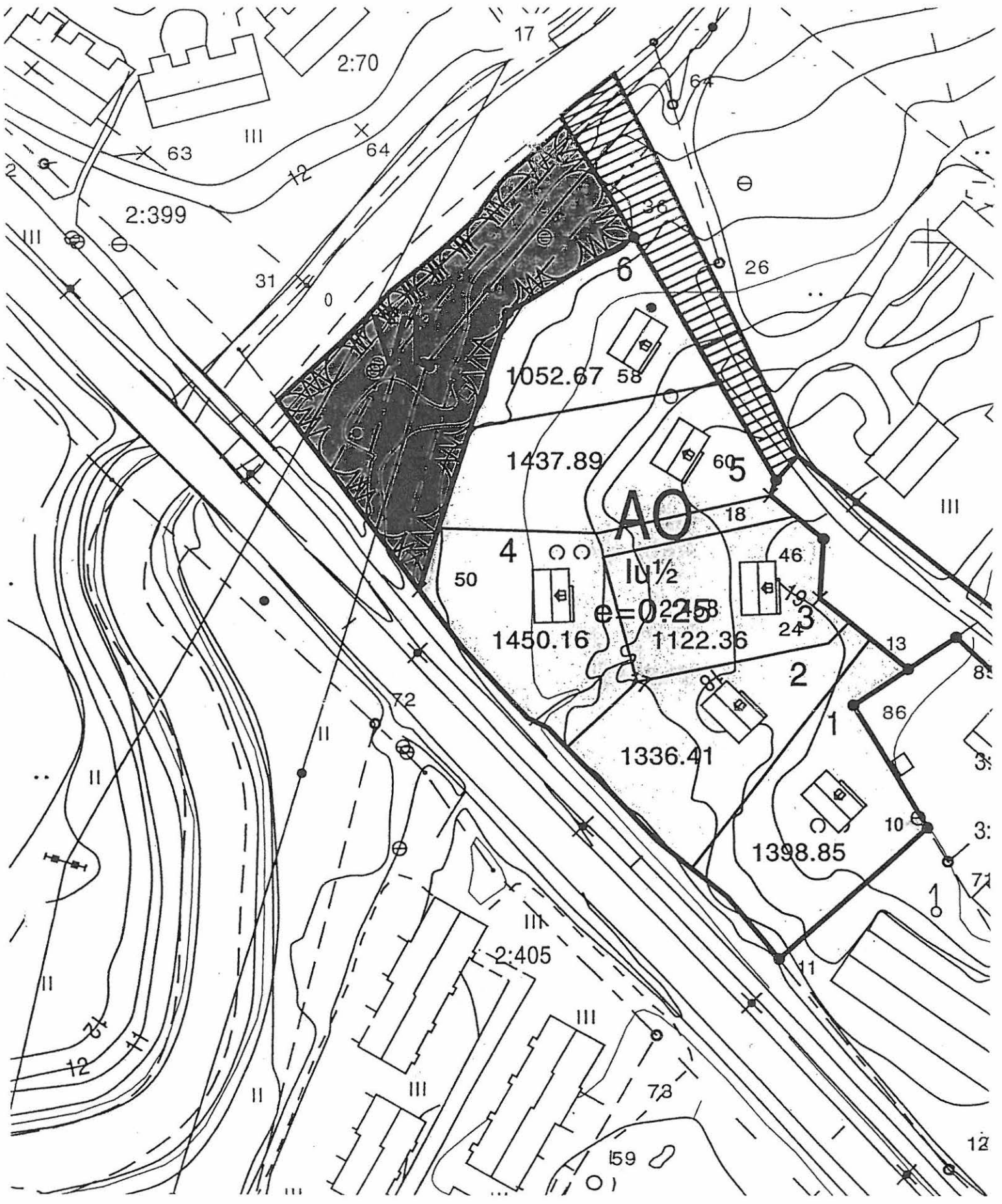
Numero	Kohde	Pvm
52096	Mahdollinen hautakumpare tutkimusalueella B ennen tutkimuksia, kuvattu etelästä.	12.9.
52097	Tutkimusalueen C röykkiö raivattuna, kuvattu idästä.	12.9.
52098	Työkuva; tutkimusalue B, kuvattu kaakosta.	15.9.
52099	Sähköpylvään perustuksen jäännökset koeruuduissa 6-7, kuvattu luoteesta.	17.9.
52100	Kaivaja Sami Raninen seulomassa, kuvattu etelästä.	17.9.
52101	Kostiaistentie; kaivausalue vasemmalla, kuvattu itäkaakosta.	17.9.
52102	Tutkimusalueen luoteisreunaa Sirppujoelta katsottuna, kuvattu lännestä.	17.9.
52103	Sirppujoen ylittäneen vanhan kivisillan jäännöksiä, kuvattu lounaasta.	17.9.
52104	Yleiskuva; tutkimusalue A, kuvattu kaakosta.	17.9.
52105	Työkuva; koekuoppien kaivamista röykkiössä, kuvattu kaakosta.	17.9.
52106	Röykkiön kiveystä ruuduissa 286,5/308-307 ja 287,5/308, kuvattu luoteesta.	18.9.
52107	Röykkiön kiveystä ruuduissa 286,5/308-307 ja 287,5/308, kuvattu lännestä.	18.9.
52108	Ruudun 287,5/310 kiveystä W-profiilissa, kuvattu idästä.	18.9.
52109	Ruudun 287,5/310 kiveystä länsi- ja eteläprofiilissa, kuvattu koillisesta.	18.9.
52110	Ruutu 286,5/313, kuvattu idästä.	18.9.
52111	Piirtäjä Jouko Pukkila piirtämässä koekaistaa alueella A, kuvattu kaakosta.	18.9.
52112	Koekaista 203-207/209-213 tutkimusalueella A, kuvattu kaakosta.	18.9.
52113	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu idästä.	22.9.
52114	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu luoteesta.	22.9.
52115	Röykkiö koekuoppien kaivamisen jälkeen, kuvattu koillisesta.	22.9.
52116	Työkuva, kuvattu etelästä.	22.9.
52117	Ruutujen 286,5/312-311 kiveystä, kuvattu idästä.	22.9.
52118	Ruutujen 286,5/312-311 kiveystä, kuvattu etelästä.	22.9.
52119	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu etelästä.	22.9.
52120	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu pohjoisesta.	22.9.
52121	Ruutujen 288,5/309-308 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä ylhäältä.	22.9.
52122	Ruutujen 288,5/311-308 kiveystä tasossa 2, kuvattu luoteesta.	23.9.
52123	Ruutujen 288,5/309-308 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä ylhäältä.	23.9.
52124	Röykkiö (tasossa 2), kuvattu pohjoisesta.	23.9.
52125	Ruudun 287,5/310 eteläprofiili, kuvattu luoteesta.	23.9.
52126	Ruutujen 288,5/311-308 pohjataso, kuvattu kaakosta.	23.9.
52127	Röykkiön keskuskivet jäljellä, kuvattu koillisesta.	23.9.
52128	Työkuva; keskuskivet vieritetty pois paikoiltaan, kuvattu kaakosta.	23.9.

52129	Työkuva; röykkiön keskiosan kaivamista, kuvattu koillisesta.	23.9.
52130	Kaivausalueen länsireunan (ruudut 285,5/309-308) kiveystä, kuvattu koillisesta.	24.9.
52131	Kaivausalueen länsireunan (ruudut 285,5/309-308) kiveystä, kuvattu koillisesta.	24.9.
52132	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä.	24.9.
52133	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 1, kuvattu lännestä.	24.9.
52134	Kaivajat ryhmäkuvassa, kuvattu pohjoisesta.	24.9.
52135	Ruudun 287,5/311 eteläprofiili, kuvattu pohjoisesta.	24.9.
52136	Kuolaimet in situ, kuvattu etelästä.	25.9.
52137	Yleiskuva Soukaistentieltä röykkiölle päin, kuvattu lännestä.	25.9.
52138	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
52139	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
52140	Ruutujen 287,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 2, kuvattu lännestä.	25.9.
52141	Kaivausalueen länsireunaa (ruudut 285,5-286,5/309-308), kuvattu koillisesta.	25.9.
52142	Kaivausalueen länsireunaa (ruudut 285,5-286,5/309-308), kuvattu koillisesta.	25.9.
52143	Työkuva, kuvattu pohjoisesta.	25.9.
52144	Ruutujen 288,5-289,5/307-306 kiveystä tasossa 3, kuvattu lännestä.	25.9.
52145	Työkuva, kuvattu koillisesta.	26.9.
52146	Työkuva; kaivausalueen peittämistä, kuvattu koillisesta.	26.9.

OTE PERUSKARTASTA 1131 11 LAITILA

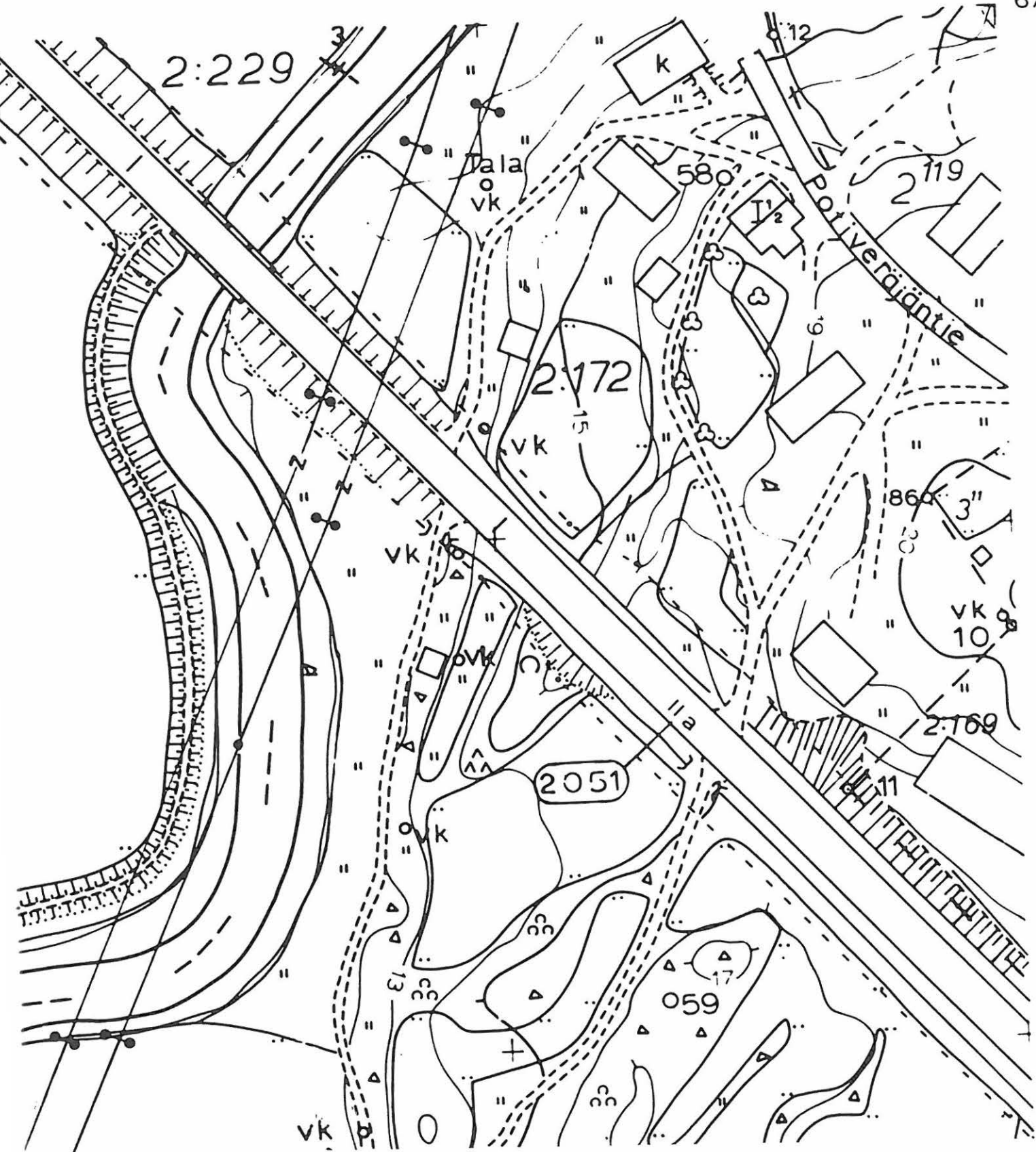
MK 1:20 000

LIITE 5

OTE KAAVAKARTASTA

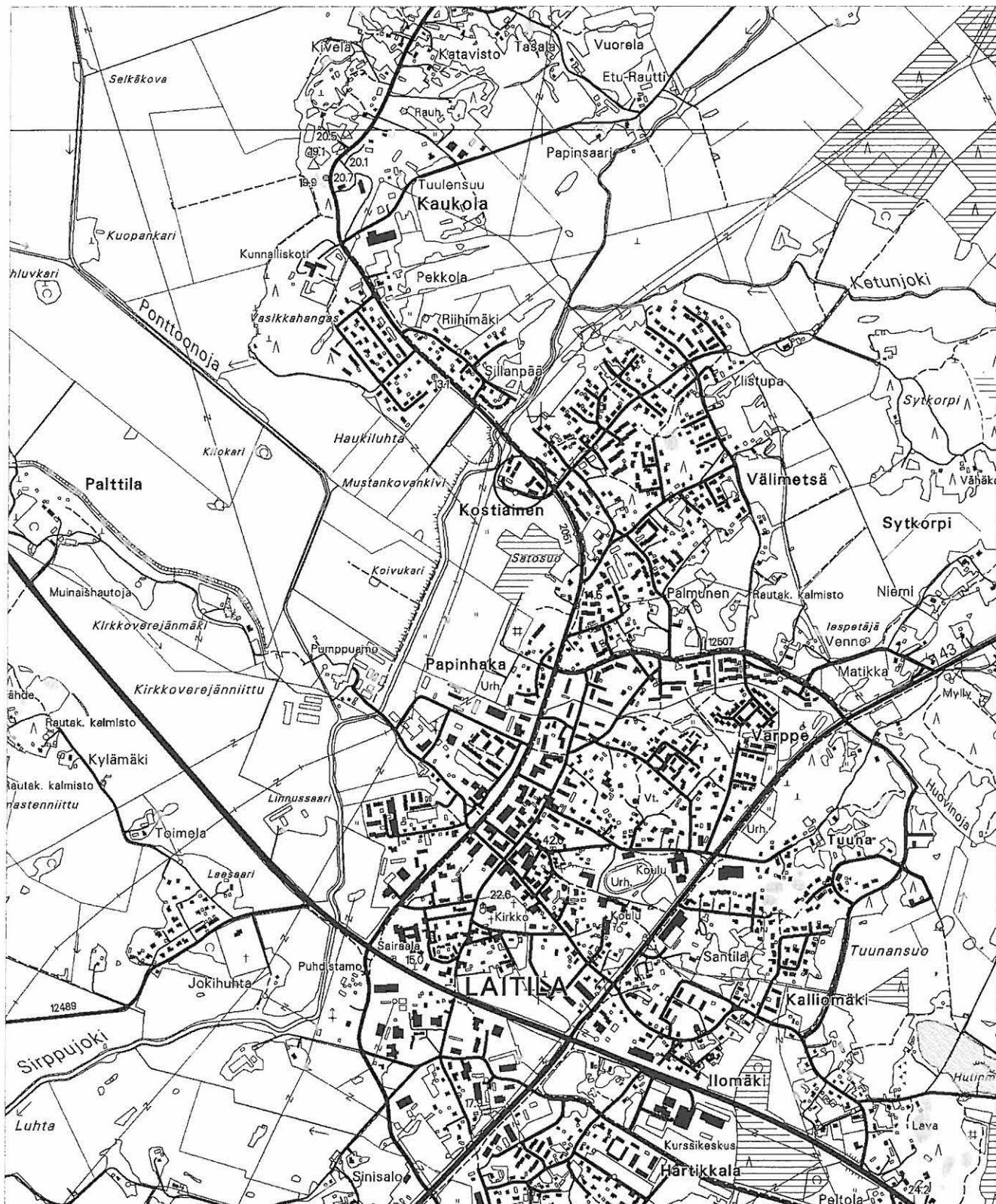
MK 1:1000

LIITE 6

OTE VANHASTA POHJAKARTASTA

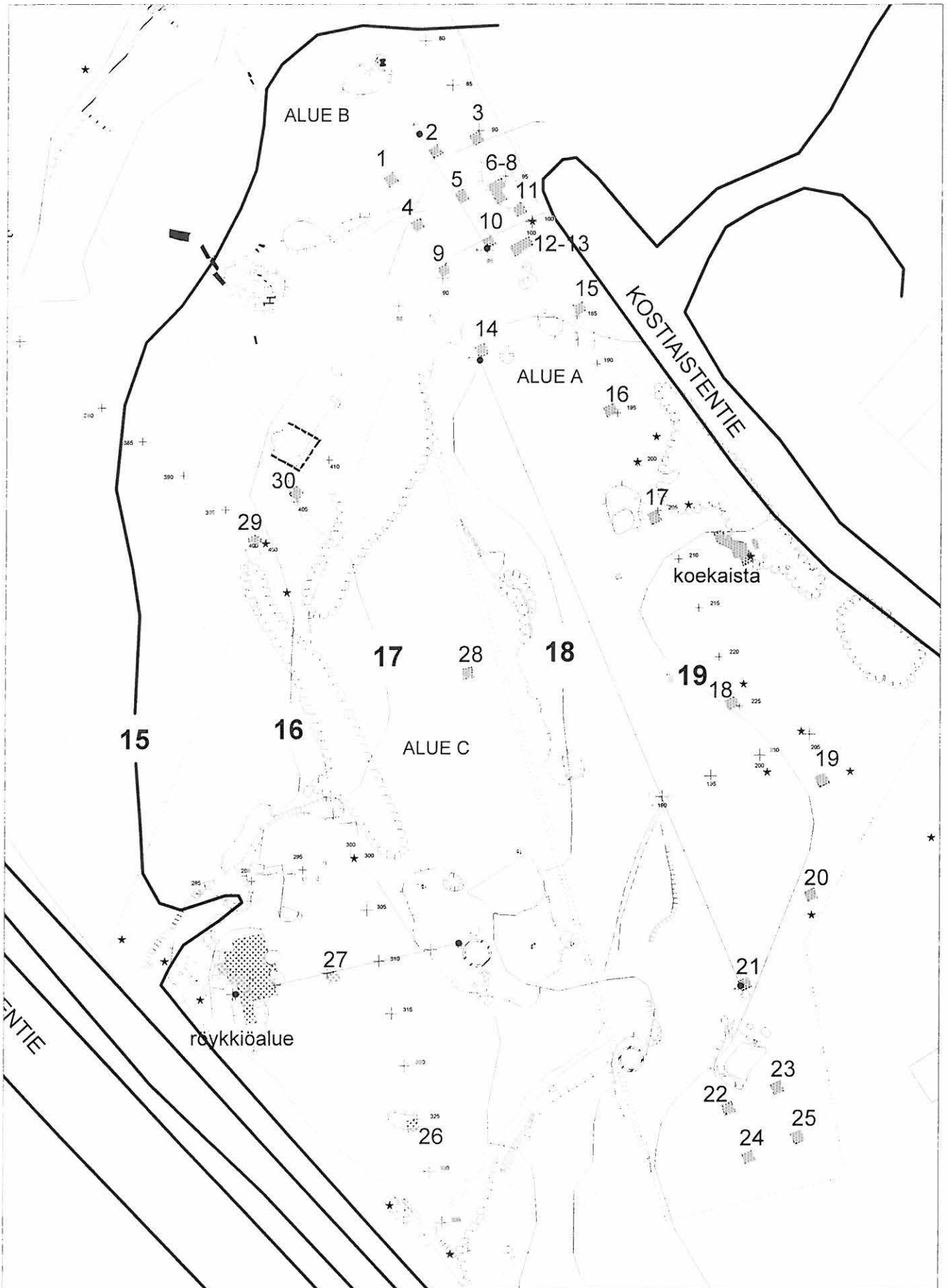
MK 1:1000

Hannu Kotivuoren vuonna 1982 tutkima alue

Ote peruskartasta 1131 11 LAITILA

MK 1:20 000

LAITILA VANHATALA
 KOEKUOPPIEN NUMEROINTI
 MK 1:5000

LIITE 9.

SELVENNYS LÖYTÖJEN LUETTELOINNISSA JA DOKUMENTOINNISSA
KÄYTETYSTÄ RUUTUJAOSTA

			287,5/ 306	288,5/ 306	289,5/ 306
		286,5/ 307	287,5/ 307	288,5/ 307	289,5/ 307
284,5/ 308	285,5/ 308	286,5/ 308	287,5/ 308	288,5/ 308	
	285,5/ 309	286,5/ 309	287,5/ 309	288,5/ 309	289,5/ 309
		286,5/ 310	287,5/ 310	288,5/ 310	
		286,5/ 311	287,5/ 311	288,5/ 311	
		286,5/ 312			
		286,5/ 313			

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 1: yleiskartta

Mk 1:500

Pohjakarttana Laitilan kaupungin
kaavakartta

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

■	koekuoppa tai -oja, kaivausalue
+ 225	koordinaattipiste
Alue A	tutkimusalueiden rajat ja nimi
12	korkeuskäyrä
!	vaaituslinja
*	rajapaalu
○	kuopanne
○	kumpare
~	maaston viettosuunta
○	betonirakenne, -rengas
■	tiilirakenne
■	työstetty rakennekivi, kivikellari
○	kivi
~	vanhaa pihamaata rajaava pensasaita
~	vanha tieura, polku

10 m

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

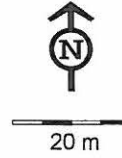
Kartta 2: koekuoppien pinta- ja pohjakerkeudet
tutkimusalueittain

Mk 1:500

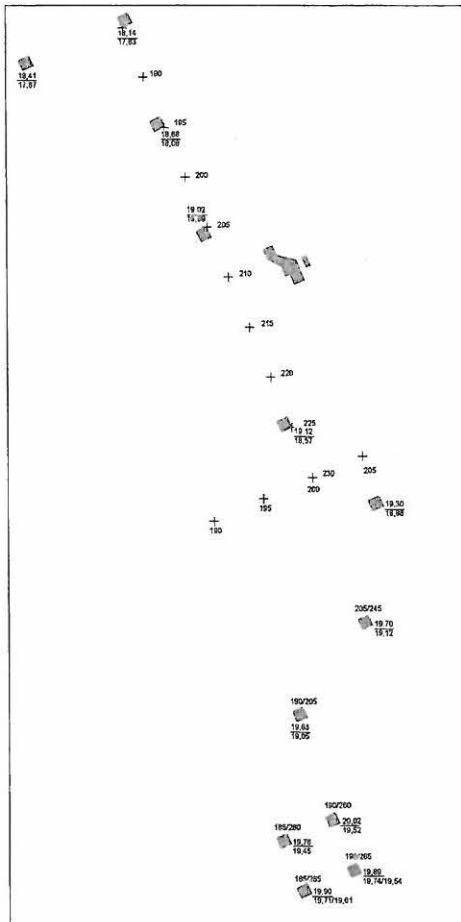
Pohjakarttana Laitilan kaupungin
kaavakartta

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

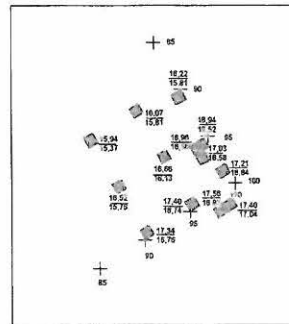
+ 300/305 Koordinaattipiste
16,66 Korkeuslukema m mpy,
16,39 pinta- ja pohjaluku

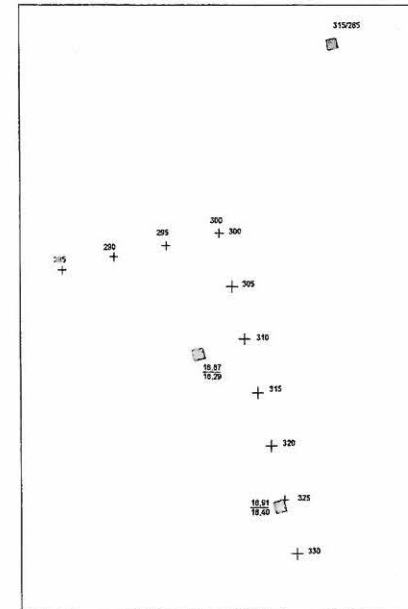
ALUE A

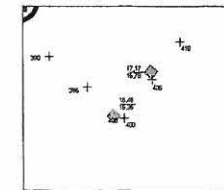
ALUE B

ALUE C

ALUE D

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 3: A-alueen koekaista

Mk 1:50

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

24

+ 140/106 Koordinaattipiste
34,13 Korkeuslukema m mpy,
33,99 pinta- ja pohjaluku

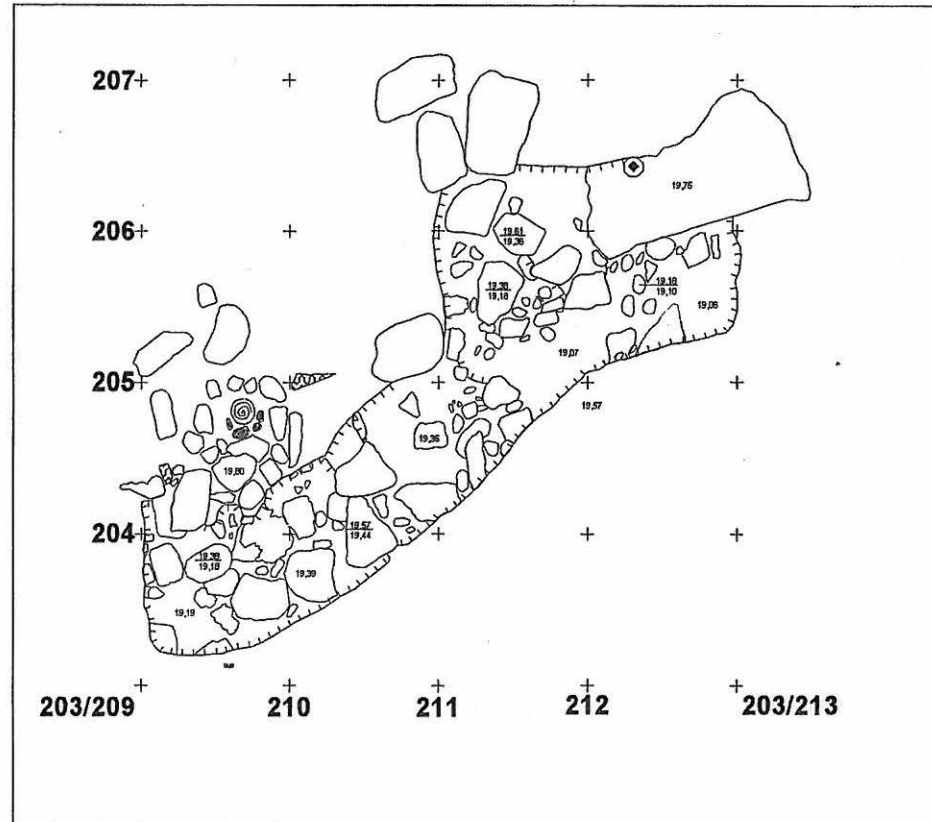
 Leikkaus tasossa, väkäset osoittavat
kaivetun alueen suuntaan

 Kivi

 Betoni

 Tonttipaalu

 Sähköpylvään jäännös

LAITILA
 VANHATALA
 Kaisa Lehtonen 2003

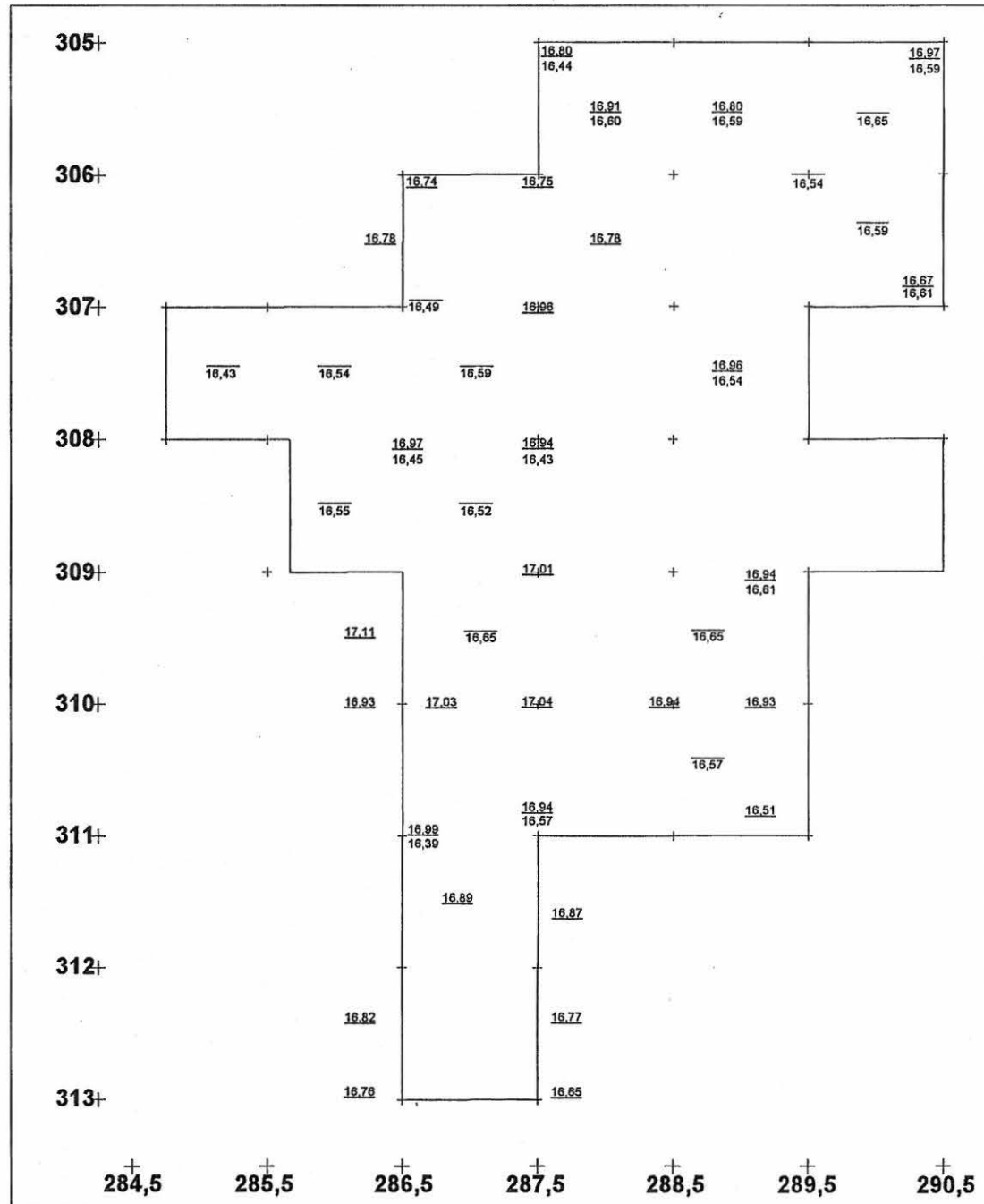
Kartta 4: Kaivausalueen pinta-
 ja pohjakerkeudet

Mk 1:50

Mittausdokumentointi ja digitointi
 Jouko Pukkila

25

+ 140/106 Koordinaattipiste
 34,13 Korkeuslukema m mpy,
 33,99 pinta- ja pohjaluku

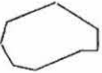
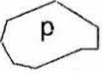

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 5: Kaivausalueen taso 1

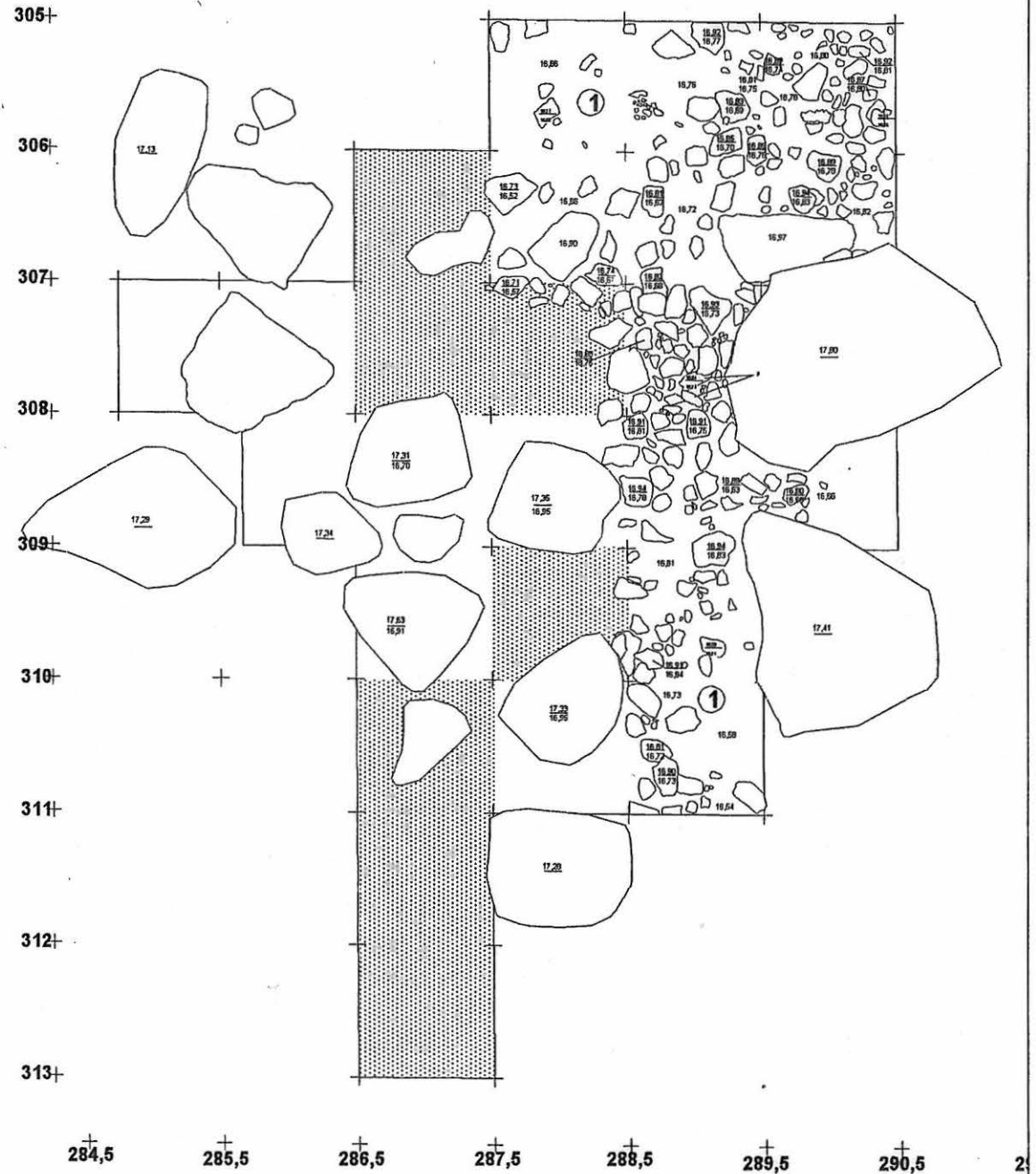
Mk 1:50

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

- U
- + 140/106 Koordinaattipiste
34,13 Korkeuslukema m mpy,
33,99 pinta- ja pohjaluku
- Koekuoppina kaivettu ala, kartoitus
pääosin puuttuu
- kivi
- pystyyn asetettu kivi
- humuksen ja soran sekainen multa

2 m

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 6: Kaivausalueen taso 2

Mk 1:50

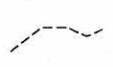
Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

+ 140/106 Koordinaattipiste

34,13 Korkeuslukema m mpy,
33,99 pinta- ja pohjaluku

 Koekuoppina kaivettu ala, kartoitus
pääosin puuttuu

 kivi

 maalajien rajavyöhyke, koostuu
vierekkäisistä maalajeista

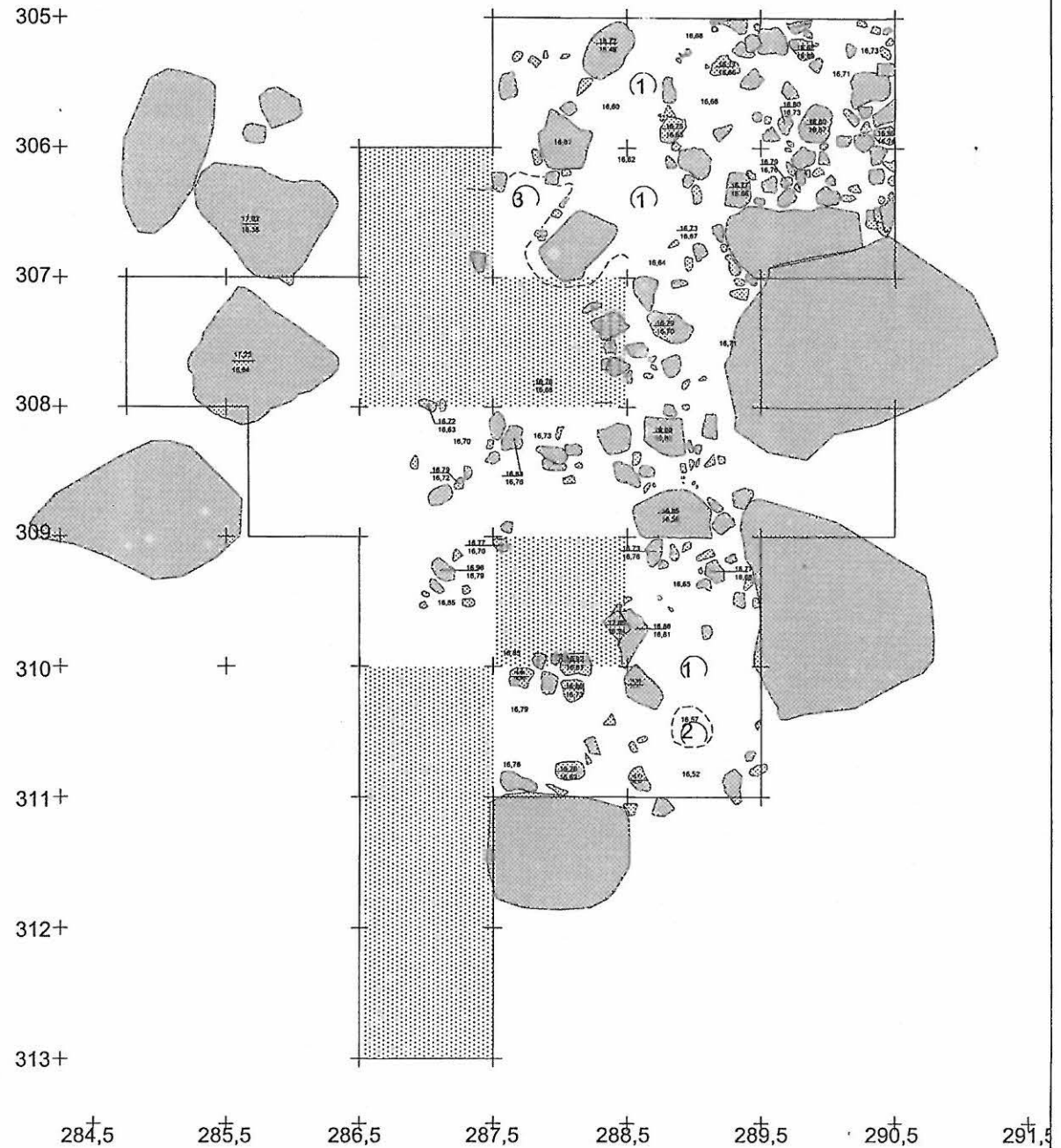
① humuksen ja soran sekainen multa

② keltainen soran sekainen hiekka

③ punertava hiekka

2 m

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 7: Kaivausalueen taso 3

Mk 1:50

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

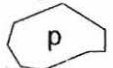
+ 140/106 Koordinaattipiste

34,13
33,99

Korkeuslukema m mpy,
pinta- ja pohjaluku

 Koekuoppina kaivettu ala, kartoitus
pääosin puuttuu

 kivi

 pystyyn asetettu kivi

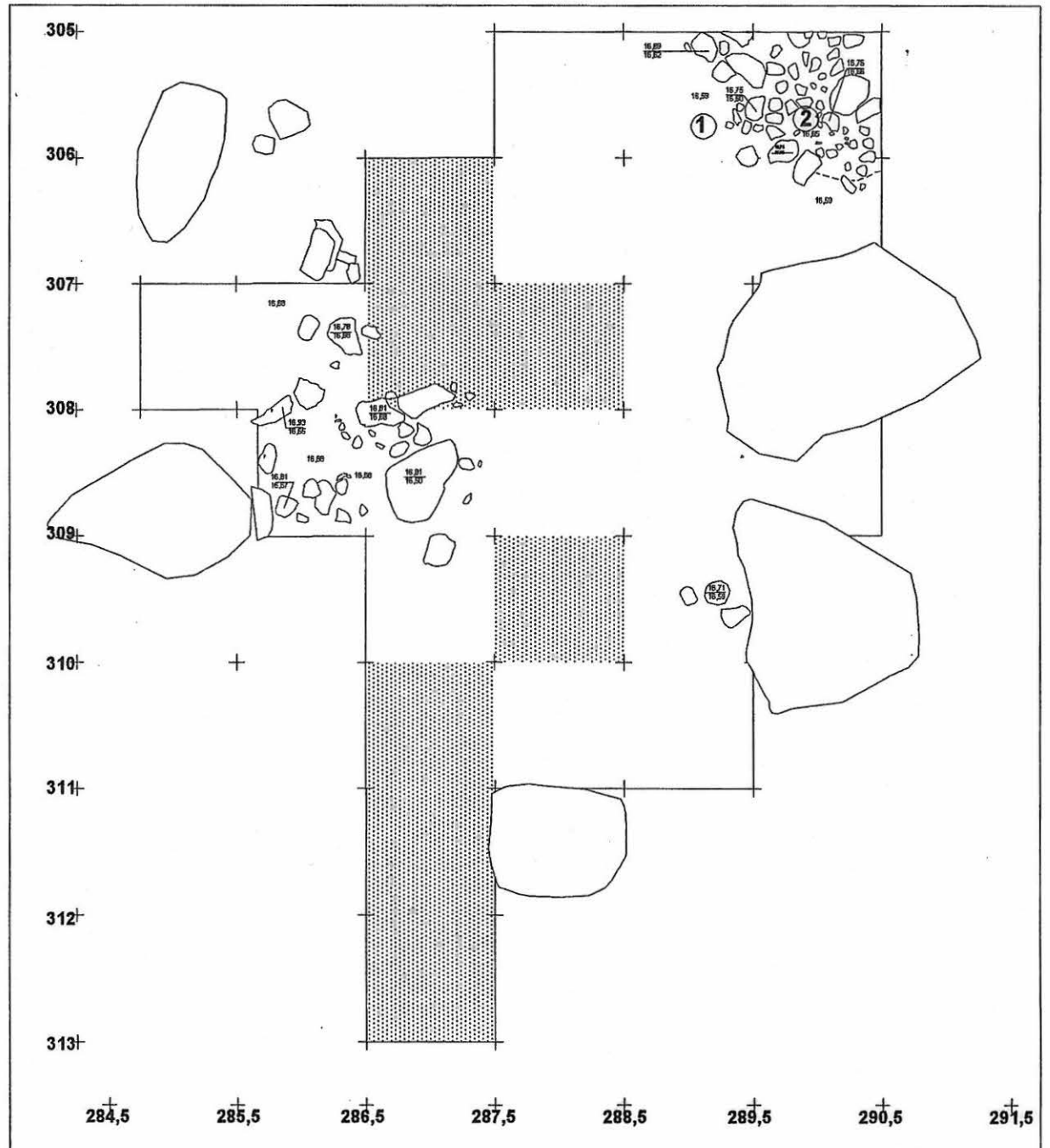
 maalajien rajavyöhyke, koostuu
vierekkäisistä maalajeista

① humuksen ja soran sekainen multa

② keltainen soran sekainen hiekka

2 m

LAITILA
VANHATALA
Kaisa Lehtonen 2003

Kartta 9: Profiili 286,5 - 287,5/308

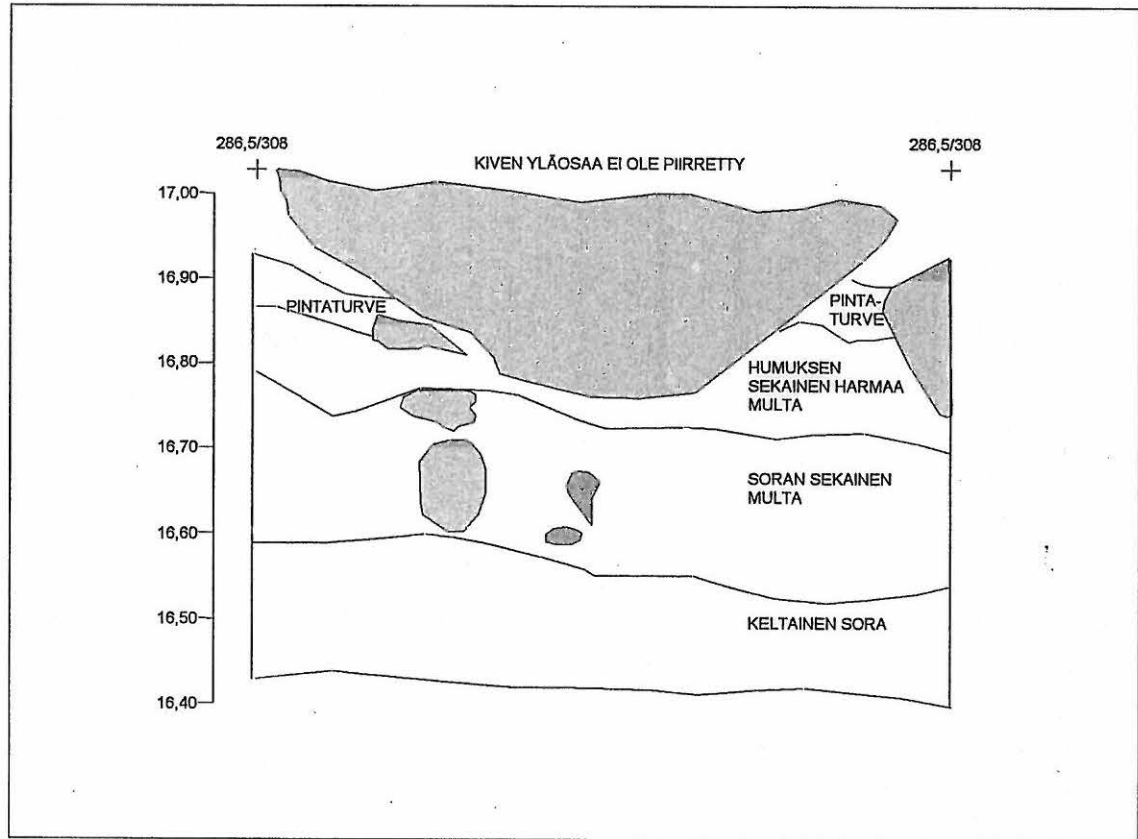
Mk 1:10

Mittausdokumentointi ja digitointi
Jouko Pukkila

+ 140/106 Koordinaattipiste
34,13 Korkeuslukema m mpy

kivi

Laitila Vanhatala 2003

129933

Tutkimusalueella C sijainnut
röykkiö ennen kaisvausta, kuvattu
kaakosta.

129934

Työhuusa; tutkimusalue B,
kuvattu kaakosta.

129935

Yleisnäkymä; tutkimusalue B,
kuvattu luestä.

Laitila Vanhatala 2003

129936

Sähköpylvään perustuksen jäännökset kourualueella 6-7, kuvattu luestasta.

129937

Kohdeidentis; kaisausalue vasemmalla, kuvattu takaaolta.

129938

Tutkimusalueen luestireunaa siipijohalta katsottuna, kuvattu lännestä.

Jaitila Vanhatala 2003

129942

Röyhkiön kivestä ruuduissa
286,5/308-307 ja 287,5/308,
kuvattu luterola.

129944

Röyhkiön kivestä ruuduissa
286,5/308-307 ja 287,5/308,
kuvattu länneestä.

129947

Koivaita 203-207/209-213
tutkimusalueella A, kuvattu
keuhotta.

Naitila Vanhatala 2003

129948

Koivaita 203-207/209-213
tutkimusalueella A, kuvattu
luoteesta.

129949

Röyhkiö koivospien kaisamisen
jälkeen, kuvattu idästä.

129951

Röyhkiö koivospien kaisamisen
jälkeen, kuvattu koillista.

Laitila Vanhatala 2003

129954

Ruutuajen 288,5/311-308 kivestä
tasona 1, kussattu delolä.

129956

Ruutuajen 288,5/311-308 kivestä
tasona 1, kussattu poljoisista.

129958

Ruutuajen 288,5/311-308 kivestä
tasona 2, kussattu luotista.

aittila Vanhoatala 2003

129960

Röyhkiö (tasona 2), kuvattu
pohjoista.

129962

Ruuden 286,5/308 eteläprofiilia,
kuvattu pohjoista.

129964

Röyhkiön kolmeviit paikallaan,
kuvattu koillista.

Nautila Vanhatalo

129965

Kaisa-alueen länsireunan
(ruudut 285,5/309-308),
kuvattu heilinnasta.

129967

Ruutiujen 287,5-289,5/307-306
kiveyden tasosa 1, kuvattu
lännestä.

129968

Ruutiujen 287,5-289,5/307-306
kiveyden tasosa 1, kuvattu
lännestä.

Laitila Vanhatala 2003

129970

Kulaimet in situ, kuvattu
etelästä.

129971

Ylihuuva Soukai lentäältä
röyhkiölle päin, kuvattu
lännestä.

129973

Reutujen 287,5-289,5/307-306
kiveä fasassa 2, kuvattu
lännettä.

Laitila Vanhatala 2003

129974

Ruutuinen 287,5-289,5/307-308
kiveyttä tarona 2, kuvattu
lännestä.

129975

Kaisausalueen länsireunaa
(ruudut 285,5-286,5/309-308),
kuvattu koillista.

129976

Ruutuinen 288,5-289,5/307-308
kiveyttä tarona 3, kuvattu
lännestä.